

**Дніпропетровський регіональний
інститут державного управління
Національної академії державного управління
при Президентові України**

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Чикаренко Ірина Аркадіївна,
доктор державного управління,
завідувач кафедри менеджменту та управління
проектами

03 грудня 2019 року

Три ключових питання стратегічного планування:

- Хто і що ми є сьогодні, що ми робимо й чому?
- Ким ми хочемо стати у майбутньому, що думаємо робити і чому?
- Як ми постараємося досягти майбутнього бачення?

Постанови Кабінету Міністрів України:

- *«Про затвердження Порядку розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених Стратегії і плану заходів» від 11.11.2015 р. № 931*
- *«Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів» від 11.11.2015 № 932*
- **Смарт-спеціалізація** – підхід, що передбачає аргументоване визначення суб'єктами регіонального розвитку в рамках регіональної стратегії окремих стратегічних цілей та завдань щодо розвитку видів економічної діяльності, які мають інноваційний потенціал з урахуванням конкурентних переваг регіону та сприяють трансформації секторів економіки в більш ефективні

Кластер –

- система постачальників, виробників, споживачів, елементів промислової інфраструктури, дослідницьких інститутів, що взаємодіють у процесі створення додаткової вартості

Майкл Портер – один із засновників теорії кластеризації, професор Гарвардської бізнес-школи

Регіональні кластери – являють собою локальну мережену структуру, яка інтегрує діяльність представників органів регіонального управління, бізнес-середовища, місцевих науково-дослідних, освітніх, громадських, інших некомерційних організацій з метою задоволення спільних інтересів населення, досягнення конкурентних переваг, підвищення експортних можливостей регіону

Про стратегічну екологічну оцінку

- Розроблення даної стратегії розвитку, а також проведення моніторингу та оцінювання результативності її реалізації здійснюється з урахуванням вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 № 2354-VIII, метою якої є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження стратегічних документів

Ключові проблеми області

- інфраструктурні деформації економіки
- занепад агропромислового комплексу та сільських районів у цілому
- скорочення чисельності населення
- фізично зношена інженерна інфраструктура
- катастрофічний екологічний стан навколишнього середовища

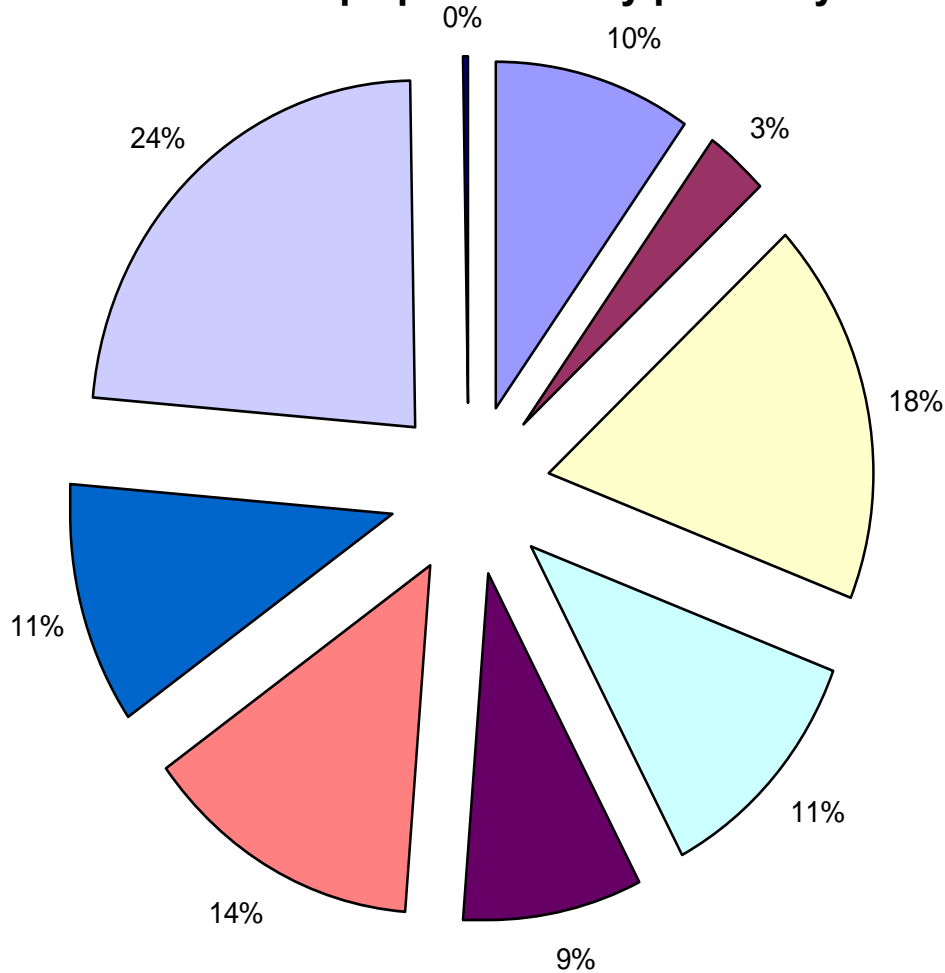

Відповіді респондентів на питання «Що, на Вашу думку, заважає розвиткові області?»

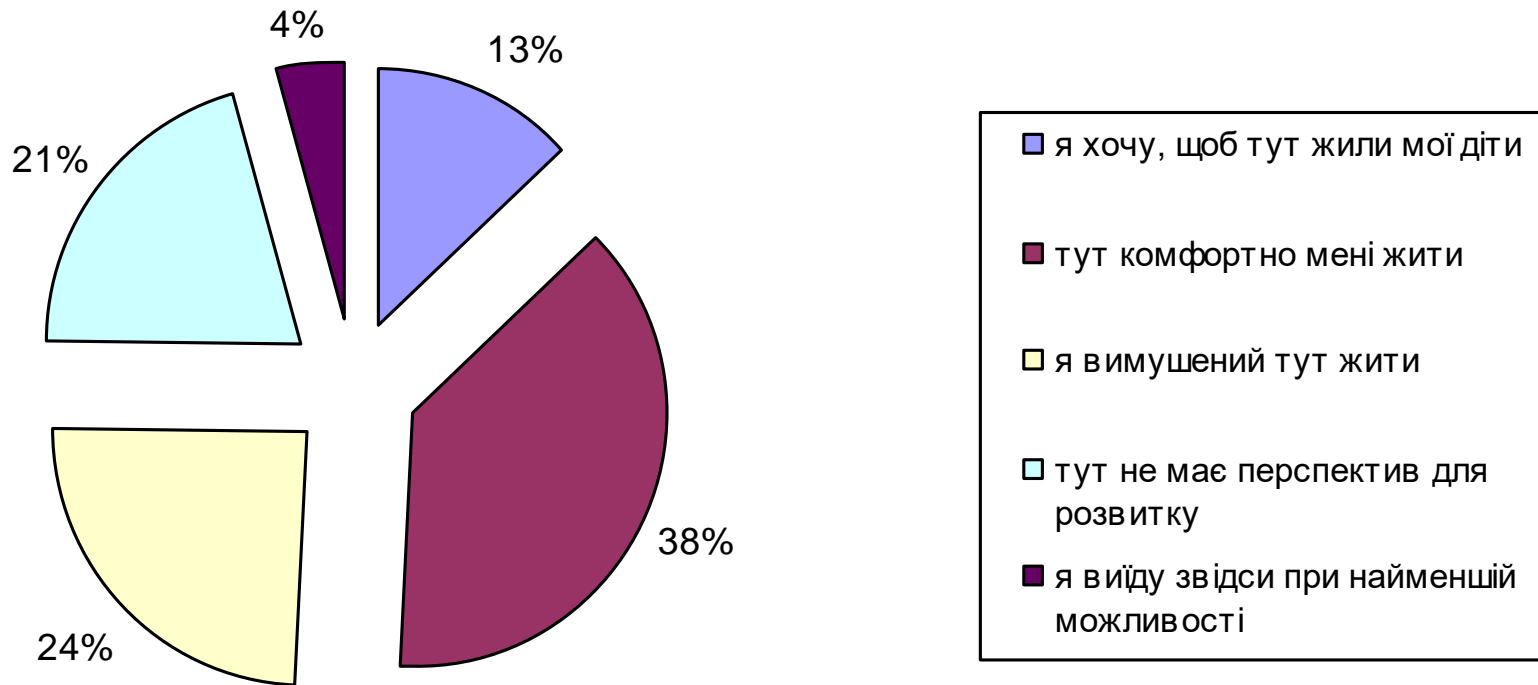
Бар'єри на шляху розвитку

- недостатня громадська та підприємницька активність
- значна частка населення похилого віку
- несприятливі умови для розвитку підприємництва, відсутність якісних робочих місць для людей працездатного віку
- низька якість медичних, комунальних, освітніх, виховних та інших послуг
- екологічні, санітарні, побутові проблеми
- поширення злочинності, алкоголізму, наркоманії
- відсутність зовнішніх та внутрішніх інвестицій
- низька активність влади, корупція, недовіра населення
- інше

Відповіді респондентів на питання: «Яким із нижче запропонованих тверджень Ви б охарактеризували рівень життя у Вашій громаді?»

Задоволеність мешканців рівнем життя

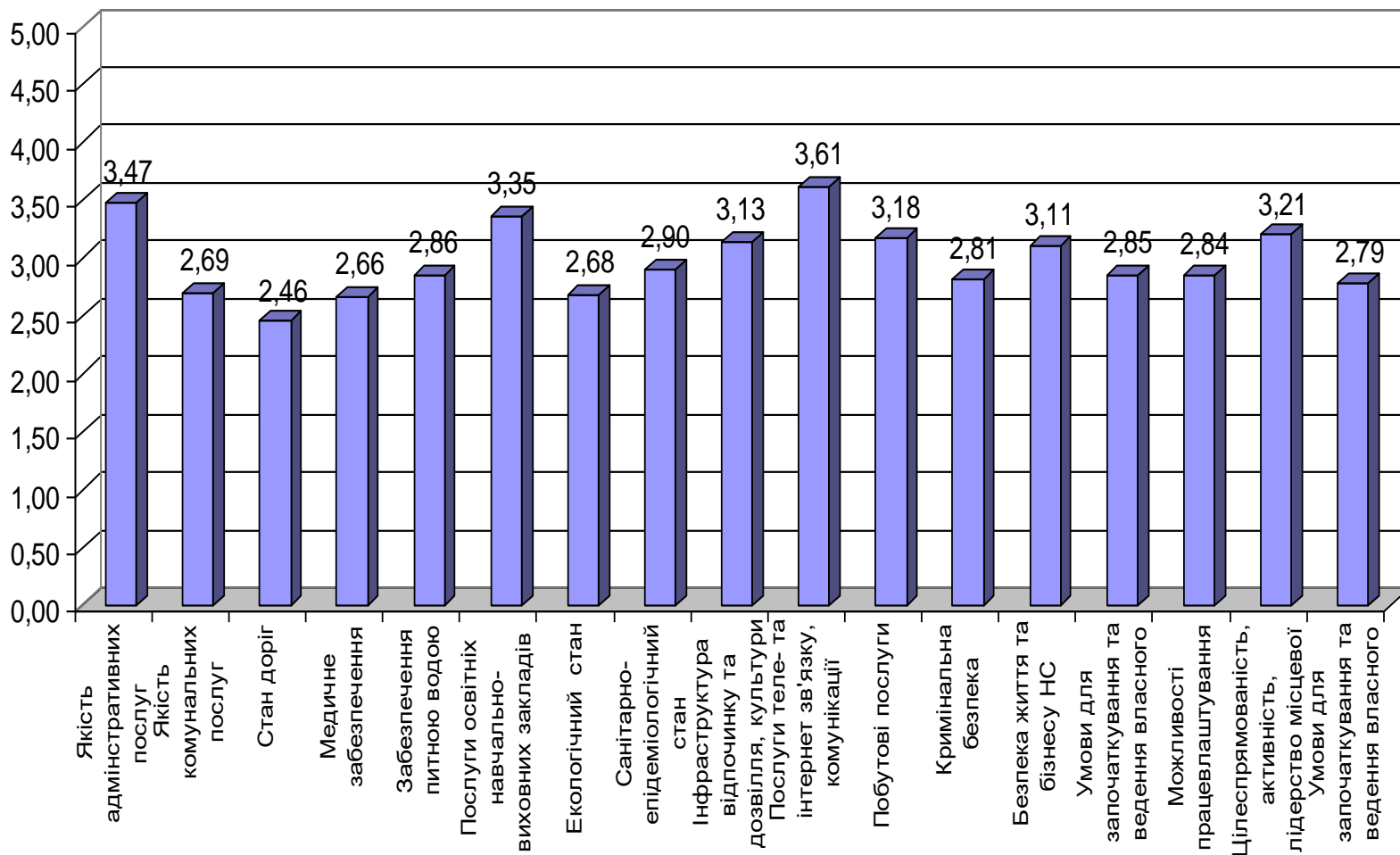

Відповіді респондентів щодо оцінки якості послуг

Оцінка якості послуг (станом на цей час)

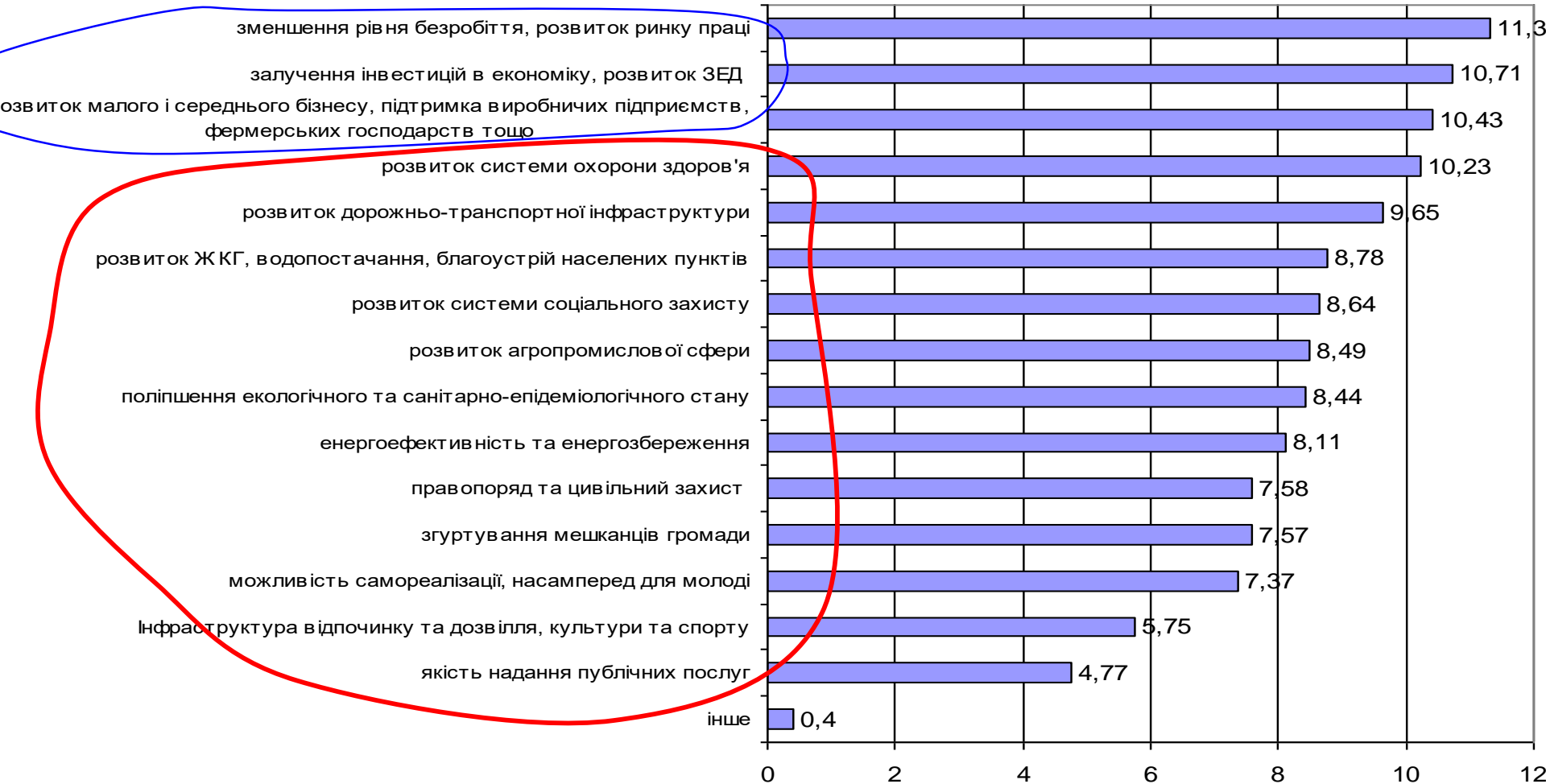

Відповіді респондентів на питання щодо послідовності пріоритетних завдань стратегічного розвитку

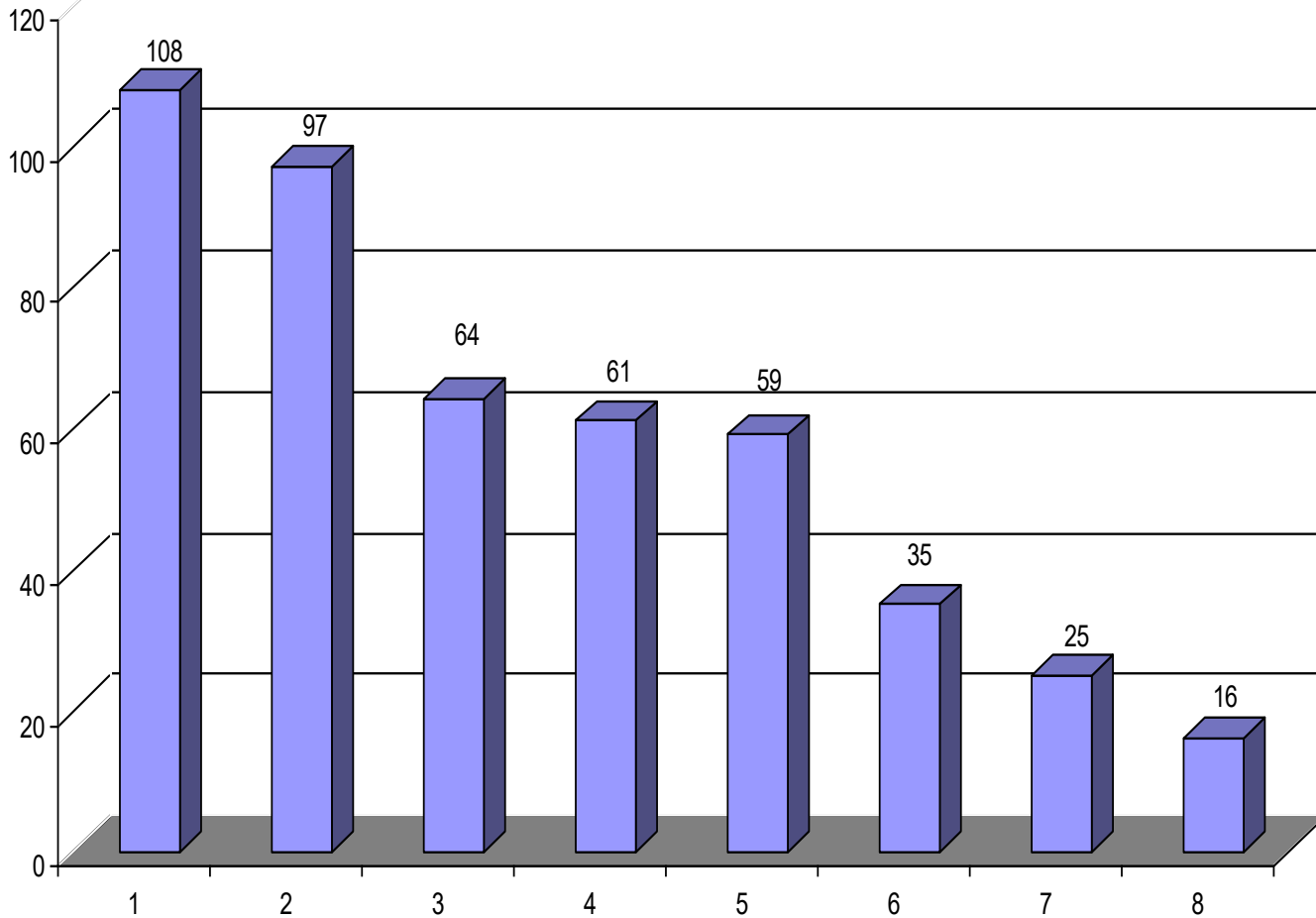

Першочерговість вирішення завдань

Базові конкурентні переваги області (за результатами експертного оцінювання)

- 1 - промисловий потенціал
- 2 - зручне географічне розташування
- 3 - унікальні природні та інші ресурси на території громади
- 4 - сільське господарство
- 5 - інтелектуальний потенціал
- 6 - водні ресурси
- 7 - лідерство, активність органів влади
- 8 - активність мешканців та підприємців

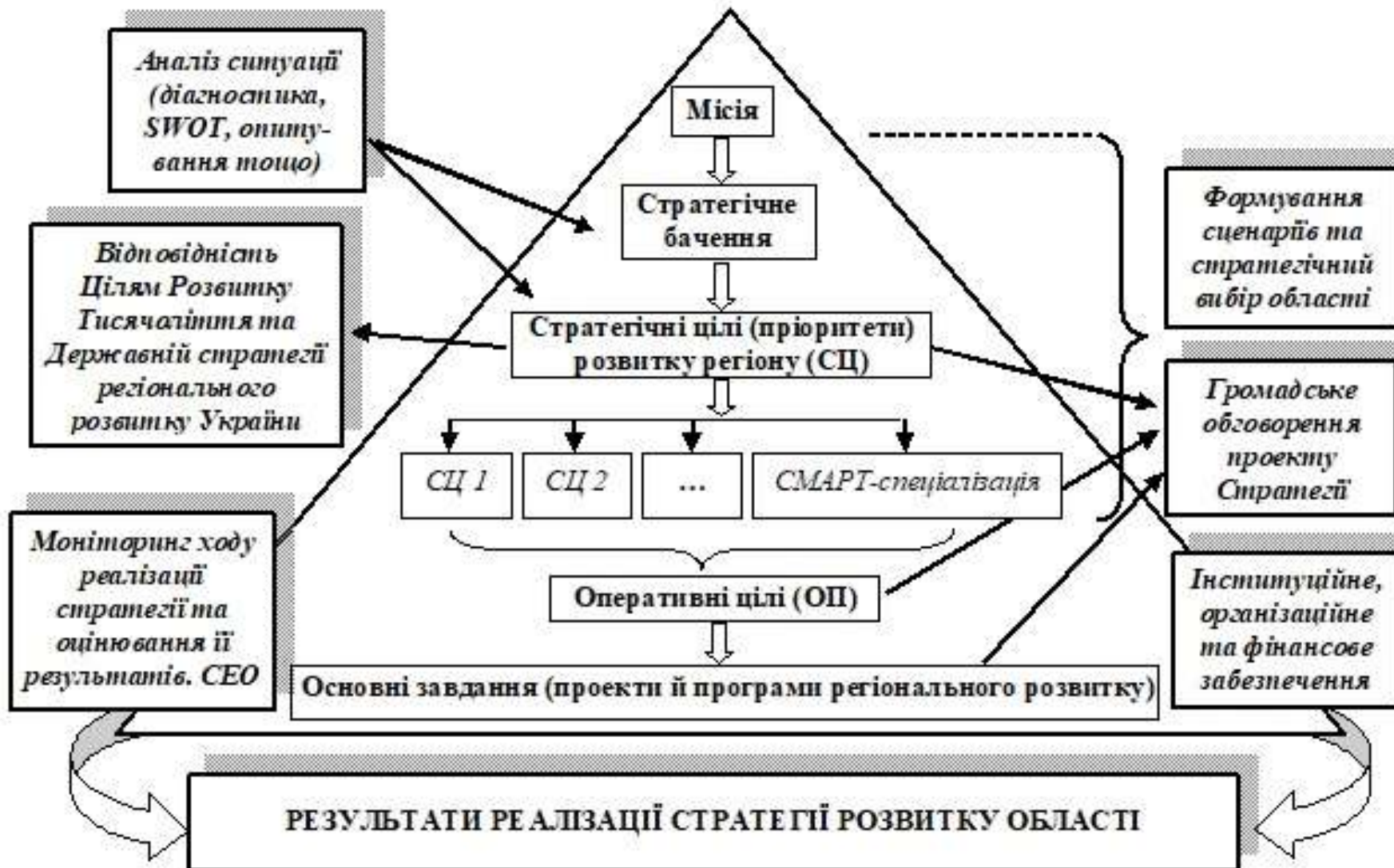

Навіщо потрібна смарт-спеціалізація?

- **смарт-спеціалізація** дозволяє ідентифікувати ті галузі економіки, які мають найбільший **інноваційний потенціал**
- залучає сильних та інноваційних стейкхолдерів з бізнесу та науки для **включення інноваційних продуктів** до пріоритетів розвитку областей
- дає можливість визначити **унікальні конкурентні переваги** серед усіх областей України та уникнути узагальнення (копіювання), що раніше не давало можливості отримати реальні практичні результати
- дає можливість області будувати **ланцюги доданої вартості** з іншими регіонами та ЄС, уникаючи дублювання та **приєднуючи українські регіони до мережі лідерів в ЄС**

Формування Стратегії розвитку Дніпропетровської області

Місія –

- забезпечити примноження людського капіталу на основі створення комфортних та безпечних умов життєдіяльності, збереження природних ресурсів, зростання економічного та наукового потенціалу області

Стратегічне бачення регіону

- **Дніпропетровщина** – смарт-регіон, інвестиційно-привабливий та екологічно безпечний, з високотехнологічними індустріальним та аграрним комплексами, потужним експортним та освітньо-науковим потенціалом, з європейським рівнем надання послуг, де мешканцям усіх населених пунктів будуть забезпечені комфортні умови життя, самореалізації та розвитку особистості

Стратегічне бачення Дніпропетровської області:

Дніпропетровщина – смарт-регіон, інвестиційно-привабливий та екологічно безпечний, з високотехнологічними індустріальним та аграрним комплексами, потужним експортним та освітньо-науковим потенціалом, з європейським рівнем надання послуг, де мешканцям усіх населених пунктів будуть забезпечені комфортні умови життя, самореалізації та розвитку особистості

Стратегічні цілі (пріоритети)

А. Посилення економічної конкурентоздатності регіону

Б. Екологічна та енергетична безпека

Інноваційний розвиток регіону на основі смарт-спеціалізації

В. Забезпечення якісних умов життя

Г. Розвиток людського потенціалу

Напрями реалізації стратегічних цілей

Зменшення економічних дисбалансів на основі розвитку промислово-виробничого комплексу

Розвиток сільських територій та агропромислового комплексу в цілому

Диверсифікація економіки монопрофільних міст

Розвиток туристичної сфери

Створення умов для поліпшення стану довкілля

Покращення управління відходами

Енергоефективність та розвиток альтернативної енергетики

Розвиток екомережі та рекреаційних зон

Розвиток потенціалу хімічного комплексу

Поліпшення умов для розвитку IT-сфери

Поліпшення умов для розвитку наукоємного виробництва, зокрема, машинобудування

Розвиток інфраструктури регіону, благоустрій територій

Надання послуг (житлово-комунальних, соціальних та інших) на європейському рівні

Ефективне публічне управління, розвиток е-демократії

Формування конкурентоспроможного інтелектуального капіталу

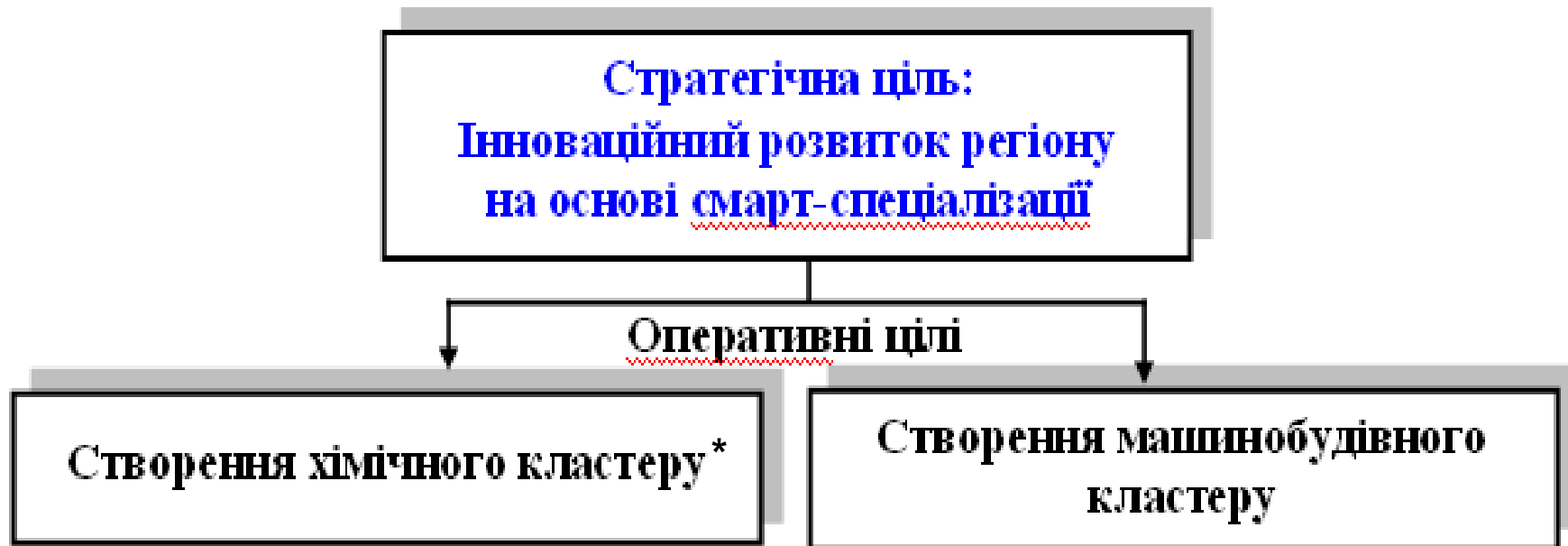
Здоровий та культурний розвиток населення

Підвищення громадської активності, розвиток самоврядування та демократії

Стратегічні цілі розвитку області та напрями їх реалізації

**Оперативні цілі
Завдання
Проекту**

Смарт-спеціалізація регіону

* Матеріал по хімічному комплексу підготовлено Інститутом економіки промисловості Національної академії наук України. Автори науково-аналітичної записки: д.е.н. *В.І. Ляшенко*, д.е.н. *Г.З. Шевцова*, д.е.н. *Н.В. Осадча*, к.е.н. *Н.В. Швець*, к.х.н. *О.В. Маслош*.

Переваги застосування кластерного підходу для забезпечення економічного зростання

- підвищення ефективності, продуктивності та інноваційної активності діяльності малих та середніх підприємств
- активізація залучення інвестицій та підвищення конкурентоспроможності економіки регіону
- розвиток експортного потенціалу: створення можливостей для запровадження інновацій та виходу на зовнішній ринок
- збільшення податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів;
- покращення кадрової інфраструктури бізнесу, збільшення кількості нових робочих місць
- тиражування знань, досвіду, успішних методик, моделей та алгоритмів на інші підприємства – учасники кластеру, що значно підвищує їх економічну стійкість
- формування основи для отримання додаткових конкурентних переваг, що обумовлені не властивостями товару, а наявністю розвинутих систем його просування
- забезпечення керованого розвитку регіону, підвищення ефективності реалізації стратегій, програм, проектів

Перспективи розвитку смарт-спеціалізації області (за оптимістичним сценарієм)

Смарт-пріоритетом розвитку Дніпропетровської області є створення науково-промислових кластерів в основних галузях економіки на основі впровадження інноваційних енергозаощаджуючих екологічно-коректних технологій

Перелік кластерів

Дякуємо за увагу!!!

Контакти:

067-914-47-80 (моб.)

irina_chikarenko@ukr.net

Чикаренко Ірина Аркадіївна

